

Правила поведінки на природі

Забороняється:

- засмічувати територію;
- курити та розпалювати вогнища;
- рвати квіти та пошкоджувати дерева;
- руйнувати гнізда птахів;
- робити написи на деревах.

Дозволяється:

- користуватися спеціально відведеними місцями для відпочинку;
- проводити спостереження за явищами природи;
- фотографувати об'єкти природи;
- насолоджуватися красою природи.

Укладачі:

Завідувач Сектору екологічної освіти та рекреації

Дроздова Г.С.

Провідний фахівець з рекреації Сотнікова А.В.

Фотографії:

Співробітники НПП «Великий Луг»

Наші контакти:

Поштова адреса: Запорізька обл. Василівський р-н.
м.Дніпрорудне вул. Зелена 3, тел.: (06175) 6-65-78

e-mail: grandmeadow@ukrpost.ua,
grandmeadow@i.ua

наш сайт: <http://www.grandmeadow.org.ua>

Наші сторінки є в мережах ВКонтакте та Facebook

Замовлення екскурсій:

за телефоном: (06175)6-65-78

Національний природний парк
"Великий Луг"

**Стежками
Великого Лугу**

Національний природний парк "Великий Луг" створений відповідно до Указу Президента України від 10.02.2006 р. № 121/2006. Національний парк розміщений на території Василівського району Запорізької області. Загальна площа Парку становить 16 756 га, з них 9 324 га земель надаються йому в постійне користування.

Парк створений з метою збереження, відтворення та раціонального використання типових і унікальних природно-ландшафтних та історико-культурних комплексів степової зони, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення.

На території Парку відповідно до природоохоронного законодавства виділяються такі зони :

Заповідна зона – призначена для охорони та відновлення найбільш цінних природних комплексів і складається з трьох ділянок: архіпелаг Великі і Малі Кучугури, урочище Маячанська Балка та урочище Білозірське. Всього 8104 га.

В межах **господарської зони** проводиться господарська діяльність, спрямована на виконання покладених на парк завдань. Загальна площа її складає 7479,45 га.

Зона регульованої рекреації – в її межах проводяться короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць. Разом із зоною **стаціонарної рекреації** складає 1172,55 га.

На території рекреаційної зони створено та облаштовано 4 туристичних маршрути та 3 екологічні стежки, а також 1 веломаршрут.

Рекреаційний пункт «Маяк»

На території Маячанської балки біля ставка створений та облаштований рекреаційний пункт «Маяк», де відвідувачі можуть зупинитися, відпочити та помилуватися краєвидами природи Великого Лугу.

Тут встановлені довгі столи з лавками під навісом для великих компаній, маленькі столики з лавками для тих хто хоче усаїтнитись; облаштовані місця для розведення вогню та автостоянка, встановлений туалет. Для маленьких відвідувачів встановлена гойдалка.

Веломаршрут

Загальна протяжність: 20 км.

Час проходження: 2,5 - 3 години.

Нитка маршруту: парк «Дружба» – узбережжя Каховського водосховища – Урочище «Сім Маяків» – карстові воронки екологічної стежки «Сім Маяків» – джерело «Сім маяків» – козацькі поховання – вапнякові печери – джерело «Грушки» – джерело «Козацьке» – заплавні тераси Каховського водосховища – джерело «Іванове»

Ласкаво просимо!

«Дно Понтійського моря»

Протяжність маршруту: 1,5 км.

Час проходження: 1-1,5 години.

Маршрут прямує через краєзнавчий музей м. Дніпрорудного, пам'ятник загиблим воїнам, яр, узбережжя Каховського водосховища, ґрунтовий виступ.

В експозиційних кімнатах музею показана історія міста Дніпрорудне, діяльність та досягнення жителів міста. Поряд з палацом культури, де розташований музей, встановлений пам'ятник присвячений загиблим воїнам.

Прямуючи далі по маршруту ми спускаємося до яру, де знайомимося з рослинністю та тваринним світом цієї території. На узбережжі Каховського водосховища екскурсовод розповідає про історію Чорного моря, яке утворилося на місці давнього океану Тетіс, про те чому його називали Понтійським, та про легенди пов'язані з цим місцем.

Закінчується маршрут ґрунтовим виступом, де на зрізі добре видно геологічну будову північно-східної частини Причорноморської западини.

Екологічні стежки

«Дніпровські крутосхили»

Протяжність стежки: 2,5 км.

Час проходження: 1,5 - 2 години.

Стежка являє собою огляд типових лучно-степових рослинних угруповань, ландшафтів утворених ярами та балками, історичних пам'яток, що залишили по собі скіфи, сармати, козаки та інші народи.

Нитка маршруту: кам'яний виступ – джерело «Рибацьке» - узбережжя Каховського водосховища – джерело «Грушки» - скелянські штольні – оглядовий майданчик.

Під час проходження маршрути ми заходимо на 2 джерела: «Рибацьке» і «Грушки». Наші предки поважали і поклонялися різноманітним формам рельєфу і водним об'єктам.

Далі стежка виходить на узбережжя Каховського водосховища, де екскурсанти можуть ознайомитись з різноманіттям флори та фауни стежки.

Штольні – система гrotів та печер, які під землею простягаються на кілометри на глибині 60-70 метрів, і об'єднуючись утворюють великі коридори.

«Первоцвіти»

Протяжність : 2 км.

Час проходження : 2 години.

Стежка використовується в період з березня по травень.

Стежка проходить по схилам балок урочища «Великий Луг». Проходячи стежкою можна розглянути формації ранньоквітучих рослин – ефемероїдів.

Ефемероїди – багаторічні трав'янисті рослини, з коротким весняним циклом розвитку і літнім періодом спокою.

На території Парку росте 17 видів ефемероїдів, 8 з них віднесені до Червоної Книги України, 5 – до Регіонального Червоного Списку Запорізької області.

На стежці можна зустріти такі першоцвіти як: гіацинтик блідий, рястка Гуссона, рястка Буше, брандушка різнобарвна, тюльпани гранітний, дібровний, бузький, змієлистий; зірочки малі, цибулиноносні, фіалка запашна та пшінка весняна.

«Крутосхили Каховського водосховища»

Протяжність: 2 км.

Час проходження: 2 години.

Нитка маршруту: оглядовий майданчик, узбережжя Каховського водосховища, мис Грушки та джерело «Козацьке».

Починається маршрут з оглядового майданчику, з якого можна побачити весь маршрут, а також

панораму архіпелагу «Великі та Малі Кучугури», територія якого забезпечує існування, відтворення та збереження видового різноманіття раритетних та масових видів водної та коловодної флори та фауни.

Проходячи по узбережжю Каховського водосховища можна зустріти такі види рослин: гіацинти блідий (ЧКУ), ковила українська (ЧКУ), ковила волосиста ((ЧКУ), астрагал шерстистоквітковий (ЧКУ, Європейській червоний список), тюльпан дібровний (ЧКУ), миколайчики польові, чебрець повзучий, кохія розлога та ін. У вас буде можливість скупатись у Каховському водосховищі і дізнатись про історію його створення.

Закінчується екологічна стежка козацьким джерелом – місцем спогадів про минулі роки, про козаків, які мешкали в цих краях.

«Парк Дружба»

Протяжність: 2 км.

Час проходження : 1-1,5 години.

Нитка маршруту: кленова, катальпова, алея здоров'я, тополина, березова, та яблунева алеї парку.

Під час екскурсії екскурсанти розглянуть різноманітні деревинні та чагарникові породи, привезені з різних куточків України та інших країн; а також паркові ландшафти 1961 – 1964 року створення.

При створенні парку тут були висаджені: дуб червоний, сосна кримська, береза бородавчаста, тополя чорна, липа серцелиста, верба біла, плоскогілочник східний.

Пізніше по периметру парку було насаджено 2000 кущів шипшини собачої та гледичії три-колючкової.

На час створення парку видовий склад був представлений 90 видами деревинно-чагарникових рослин. В теперішній час їх 101 вид, а трав'янистих рослин – більше 180 видів.

«Сім маяків»

Протяжність: 4 км.

Час проходження : 1,5-2 години.

Нитка маршруту: вапнякові печери – карстові воронки – старий дуб – джерело «Сім Маяків» – узбережжя Каховського водосховища.

Маршрут проходить по урочищу Сім маків та по степовій ділянці Баба. Урочище «Сім Маяків» – дуже давня форма рельєфу третинної епохи, що утворилася у зв'язку із заledenінням. На його дні можна спостерігати

потужні виходи Сарматського моря, розмиті Каховським водосховищем, які є палеонтологічними пам'ятками. Територія цього урочища – великий археологічний об'єкт, тут знайдені залишки багатьох поселень різних часів та народів – епоха бронзи, середньовіччя, алани, скіфи.

Тут на поверхню землі виходять гроти карстових печер, саме в них найімовірніше половці видобували вапняк для виготовлення баб. Баби (з тюркського баба – предок, дід) – кам'яні статуї, що зображали предків.

Пройшовши трохи далі по заплавному лісі ми знайомимося з 200-річним дубом. Вражає велична крона, міцне коріння та сила, що хвилями надходить від цього дерева.

Еколого-туристичні маршрути

«Скелянські штольні»

Протяжність маршруту: 2 км.

Час проходження: 1-1,5 години.

Маршрут починається на оглядовому майданчику, з якого відкривається вид на яружно-балочну систему по якій проходить маршрут, та на архіпелаг «Великі та Малі Кучугури».

Кучугури – частина величезного піщаного наносу, який утворився в стародавні часи. Після створення Каховського водосховища на поверхні залишилося 13 островів, які утворили архіпелаг «Великі та Малі Кучугури». Зараз ця територія входить в заповідну зону НПП «Великий Луг».

Далі маршрут проходить біля вапнякових печер «Скелянські штольні». Ці печери це третинні виходи Сарматського моря, активна розробка яких почалася в кінці 19 століття. Тут будують материнські колонії 4 види кажанів.

«Шляхом пращурів»

Протяжність маршруту: 2,2 км.

Час проходження: 1,5 – 2 години.

Нитка маршруту: курганий могильник, науково-дослідний розсадник Парку, козацькі поховання, узбережжя каховського водосховища, джерело «Грушки».

Кургани – штучні насипи, пагорби, різної величини, із землі, рідше з каменю, споруджені над останками похованих. Прослухавши історію кургану, прямуємо до науково-дослідного розсадника НПП «Великий Луг». Він був створений для збереження і розширення генофонду флори степів 22 квітня 2010 року, де і до цього часу

успішно проводяться роботи по відтворенню та розмноженню дерев, кущів, квітів, рідкісних рослин і тих, які знаходяться під загрозою зникнення та висадження в природне середовище.

Проходячи повз старе кладовище ми бачимо залишки козацьких поховань. Далі по маршруту ми бачимо мальовничі балки та яри, без яких не можливо уявити собі село Скельки. Довгі широкі полоси землі (гряди), які утворились на території плавень Великого Лугу при розливів річки Конка (Кінська).

Підходимо до джерела Грушки. Милуючись прозорою водою джерела, нагадуємо, що людям потрібно час від часу розчищати джерело, щоб зберегти його красу і чистоту.